

**Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
факультет інформатики, математики та економіки
кафедра економіки та готельно-ресторанного бізнесу**

Назва курсу	УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ
Викладачі	Біляєв Сергій Сергійович
Профайл викладачів	http://fim.mdpu.org.ua/fakultet-informatiki-matematiki-ta/kafedra-ekonomiky-ta-gotelno-restorannogo-biznesu/sklad-kafedry/bilyayev-sergij-sergijovich/
Контактний тел.	0619-44-04-59
Е-mail:	Classbmw316@ukr.net
Сторінка курсу в CMS	
Консультації	<i>Очні консультації:</i> 6 годин кожного навчального дня присутності в каб 7. Факультет інформатики, математики та економіки. <i>Он лайн- консультації:</i> mdpu_grseconom@ukr.net кожного навчального дня 9.00.-12.00.

1.Анотація до курсу

Програму навчальної дисципліни «Управління витратами» складено відповідно до освітньої програми «Економіка та бізнес».

Навчальна дисципліна належить до циклу базових дисциплін. «Управління витратами» передбачає знайомство з формуванням теоретичних і практичних знань про закономірність формування витрат та здобувають навички мінімізації витрат та обґрунтування оптимальних

Засвоєння студентами цієї дисципліни сприяє здобуттю необхідних для інтелігента обсягу і рівня загальнокультурної освіти, забезпечує орієнтацію в економічному просторі, формує світогляд студентської молоді.

Системність набутих знань сприяє розумінню студентами як функціонує сучасне ринкове господарство та обґрунтуванню вибору суб'єктами ринку способів оптимального використання обмежених ресурсів з метою задоволення потреб індивіда та суспільства на мікро- та макрорівні.

Контроль за видами діяльності студентів здійснюється шляхом поточного оцінювання знань, періодичним контролем за тестами після засвоєння ними окремо другого модуля.

За результатами суми балів, набраних за два модуля (**Модуль 1, Модуль 2**, періодичні контрольні точки , виставляється підсумкова оцінка за національною, 100-бальною шкалами і ECTS.

2. Мета та цілі курсу

Метою вивчення нормативної дисципліни " Управління витратами " є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: економічна теорія; економіка підприємства; бухгалтерський облік.

Основними цілями набути знань про закономірності формування витрат за видами, центрами відповідальності та носіями для мінімізації їх рівня та обґрунтування оптимальних господарських рішень.

3. Формат курсу

Очний (*offline*) та Дистанційний (*online, MOOC*) - курс без очної складової.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

Спеціальні компетентності:

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

1. Програмні результати навчання:

РН3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

РН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

РН8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

РН12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

РН21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

4. Результати навчання

Після вивчення дисципліни «Управління витратами» студенти повинні знати:

- сучасні системи обліку витрат та їх адміністрування;
- зміст, критерії оцінки та види витрат на підприємстві;

- сутність методики визначення та управління зміною обсягу витрат в умовах ринкового середовища;

володіти:

- методикою визначення рівня витрат за видами, місцями та носіями;
- методикою оптимізації витрат на виробництві;
- методикою управління витратами на підприємствах та їх ефективного застосування в умовах ринкової економіки.

вміти:

- виявляти фактори, що зумовлюють рівень витрат;
- обчислювати величину витрат за видами, місцями та носіями;
- аналізувати вплив структури і динаміки витрат на прибуток підприємства;
- розв'язувати завдання оптимізації обсягу витрат на виробництво продукції.

5. Обсяг курсу

Модуль 3. Економіка

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	28	24	78

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс, (рік навчання)	обовязковий\вибірковий
2020	5	«Економіка та бізнес»	3	0

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Технічні засоби навчання: комп`ютер, проектор.

Програмні засоби: презентація лекцій, яка містить текстові та графічні матеріали.

Роздатковий матеріал для вирішення економічних задач, ситуацій.

8. Політики курсу

Жодні форми порушення академічної доброчесності. Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені лабораторні, практичні або семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю («Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»).

Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни («Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»).

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
4 акад. год.	Тема 1. Загальна характеристика витрат	Лекція, F2F	Презентація	www.nbu.v.gov.ua	Передивитись презентацію 2 год	2 бали	
		Практичне заняття	Роздатковий матеріал	3. Грещак М.Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. – К.: КНЕУ, 2002. – 131 с. 4. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник / І.Є. Давидович. – 2-ге вид., перероб. і	Виконання завдання 2 год	6 балів	

				доп. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 228 с.			
6 акад. год.	Тема 2. Система управління витратами	Лекція <i>F2F</i>	Презентація	3. Грещак М.Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. – К.: КНЕУ, 2002. – 131 с. 4. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник / І.Є. Давидович. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль:	Передивитись презентацію <i>2 год</i>	2 бали	

				Економічна думка, 2004. – 228 с.			
		Практичне заняття	Роздатковий матеріал	www.nbu.v.gov.ua	Виконання завдання 2 год	6 балів	
6 акад. год.	Тема 3. Формування витрат за місцями і центрами відповідальності	Лекція <i>F2F</i>	Презентація	3. Грещак М.Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. – К.: КНЕУ, 2002. – 131 с.	Передивитись презентацію 2 год	2 бали	
		Практичне заняття	Роздатковий матеріал	4. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник / І.Є. Давидович. – 2-ге вид., перероб. і доп. –	Виконання завдання 2 год		

				Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 228 с.			
6 акад. год.	Тема 4. Методичні основи обчислення собівартості окремих виробів	Лекція <i>F2F</i>	Презентація	www.nbu.v.g ov.ua	Передивитись презентацію <i>2 год</i>	4	
		Практичне заняття	Роздатковий матеріал		Виконання завдання <i>2 год</i>		
6 акад. год.	Тема 5. Планування, нормування і прогнозування витрат	Лекція <i>F2F</i>	Презентація	3. Грещак М.Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. – К.: КНЕУ, 2002. – 131 с. 4. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник /	Передивитись презентацію <i>2 год</i>	4	
		Практичне заняття	Роздатковий матеріал		Виконання завдання <i>2 год</i>		

				І.Є. Давидович. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 228 с.			
6 акад. год.	Тема 6. Методика управління витратами підприємств і організацій	Лекція <i>F2F</i>	Презентація	3. Грещак М.Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. – К.: КНЕУ, 2002. – 131 с.	Передивитись презентацію <i>2 год</i>	4	
		Практичне заняття	Роздатковий матеріал	4. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник / І.Є. Давидович. –	Виконання завдання <i>2 год</i>		

				2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 228 с.			
--	--	--	--	--	--	--	--

10. Система оцінювання та вимоги

Форма контролю 3 семестр – іспит.

Модуль. (50 балів)

30 балів – письмовий модульний контроль (ПМК), що містить питання змістовних модулів дисципліни, в тому числі тем самостійної роботи.

20 балів – поточний контроль. (згідно академічного журналу)

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складовою результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів.

Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60% від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40% балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів.

11. Рекомендована література

Основна

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» // Бухгалтерія: право, податки, консультації. – 2001. – No 5.
2. . Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» // Бухгалтерія: право, податки, консультації. – 2001. – No 5.
3. Грещак М.Г. Управління витратами: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / М.Г. Грещак, О.С. Коцюба. – К.: КНЕУ, 2002. – 131 с.

4. Давидович І.Є. Управління витратами: Навч. посібник / І.Є. Давидович. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 228 с.
5. Данилко В.К. Управління витратами: Посібник / В.К. Данилко. – К.: Кондор, 2011. – 320 с.
6. Рижикова Н.І., Накісько О.В. Управління витратами: навчальний посібник. – Харків: ХНТУСГ, 2013. – 198 с.
7. Турило А.М. Управління витратами підприємства: Навч. посібник / А.М. Турило, Ю.Б. Кравчук, А.А. Турило. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 120 с.
8. Управління витратами: навч. посібник до практичних занять з курсу «Управління витратами». – Одеса: ОНАЗ, 2009. – 216 с.
9. Управління витратами: Навч. посіб. / М.Г. Грещак, В.М. Гордієнко, О.С. Коцюба та ін.; За заг. ред. М.Г. Грещака. – К.: КНЕУ, 2008. – 264 с.
10. Жусь О.М., Ветрогон О.В. Методичні вказівки до виконання РГР з дисципліни «Управління витратами» для студентів освітнього рівня «Бакалавр» спец.076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Одеса: ОДАБА, кафедра ЕП, 2018. – 24 с.
11. Жусь О.М., Ветрогон О.В. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Управління витратами» для студентів освітнього рівня «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» Одеса: ОДАБА, кафедра ЕП, 2019. – 39 с.

Додаткова

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 448 с.
2. Грещак М.Г. Внутрішній економічний механізм підприємства / М.Г. Грещак, О.М. Гребешкова, О.С. Коцюба. – К.: КНЕУ, 2001. – 228 с.
3. Іванюта П.В. Управління ресурсами і витратами: Навчальний посібник / П.В. Іванюта, О.П. Лугівська. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 320 с.
4. Управління витратами підприємства: Монографія / Ю.М. Великий, В.В. Прохорова, Н.В. Сабліна. – Х.: ІНЖЕК, 2009. – 192 с.
5. Фандель Г. Теорія виробництва і витрат: Пер. з нім. / Г. Фандель. – К.: Таксон, 2000. – 521 с.

Інтернет ресурси

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
3. Менеджмент. Бізнес. – www.management.com.ua.
4. Центр гуманітарних технологій – www.gtmarket.ru.
5. Науково-технічна бібліотека. Читальня on-line. <http://library.tu.edu.te.ua>